

מחברת בחינה

לנבחנים ולנבחנות שלום,

נא לקרוא את ההוראות בעמוד זה ולמלא אותן בדיוקנות. אי-מילוי ההוראות עלול לגרום לתקלות ואף להביא לידי פסילת הבחינה. הבחינה נועדה לבדוק הישגים אישיים, ולכן יש לעבוד עבודה עצמית בלבד. בזמן הבחינה אין להיעזר בזולת ואין לתת או לקבל חומר בכתב או בעל פה.

אין להכניס לחדר הבחינה חומר עזר – ספרים, מחברות, רשימות – פרט ל"חומר עזר מותר בשימוש" המפורט בגוף השאלון או בהוראות מוקדמות של המשרד. כמו כן אין להכניס לחדר הבחינה טלפונים או מחשבים ניידים. שימוש בחומר עזר שאינו מותר יוביל לפסילת הבחינה.

כל חומר עזר שאינו מותר בשימוש, יש למסור למשגיח לפני תחילת הבחינה.

לאחר סיום כתיבת הבחינה יש למסור את המחברת למשגיח ולעזוב בשקט את חדר הבחינה.

יש להקפיד על טוהר הבחינות!

הוראות לבחינה

- יש לוודא כי במדבקות הנבחן שקיבלת מודפסים הפרטים האישיים שלך, ובמדבקות השאלון שקיבלת מודפסים פרטי השאלון המיועד לך.
- אם לא קיבלת מדבקה, יש למלא בכתב יד את הפרטים במקום המיועד למדבקת הנבחן.
- אסור לכתוב בשולי המחברת (החלק המקווקו) משום שחלק זה לא ייסרק. מותר לכתוב משני צדי הדף במחברת הבחינה.
- לטייטה ישמשו אך ורק דפי מחברת הבחינה. אין לתלוש או להוסיף דפים. מחברת שתוגש לא שלמה תעורר חשד לאי-קיום טוהר הבחינות.
- אין לכתוב שם בתוך המחברת, משום שהבחינה נבדקת בעילים שם.
- אין להוסיף או לשנות שום פרט במדבקות, כדי למנוע עיכוב בזיהוי המחברת וברישום הציונים.

בהצלחה!

12 17 סמל שאלון رقم النموذج שם השאלון ויחידות לימוד اسم النموذج والوحدات التعليمية הדבק כאן ↑ מדבקת שאלון الصق هنا ↑ ملصقة نموذج امتحان	18 21 מועד موعد 31 32 37 מס' תעודת זהות رقم الهوية 32 37 סמל ב"ס رقم المدرسة הדבק כאן ↑ מדבקת נבחן (ללא שם) الصق هنا ↑ ملصقة ممتحن (بدون اسم)	מדבקות לנבחן ملصقة ممتحن
--	---	-----------------------------

* הוראות בשפה הערבית מעבר לדף

* التّعليمات باللغة العربيّة على ظهر الصّفحة

وزارة التربية والتعليم

القسم الكبير للامتحانات

الإدارة التربوية

دفتر امتحان

تحية للممتحنين وللممتحنات !

الرجاء قراءة التعليمات في هذه الصفحة والعمل وفقاً لها بالضبط. عدم تنفيذ التعليمات قد يؤدي إلى عواقب مختلفة وحتى إلى إلغاء الامتحان. أعد الامتحان لفحص تحصيلاتك الشخصية، لذلك يجب العمل بشكل ذاتي فقط. أثناء الامتحان، لا يُسمح طلب المساعدة من الغير ويُمنع إعطاء أو أخذ مواد مكتوبة أو الحديث. لا يُسمح إدخال مواد مساعدة - كتب، دفاتر، قوائم - إلى غرفة الامتحان، ما عدا "مواد مساعدة يُسمح استعمالها" المفصلة في نموذج الامتحان أو في تعليمات مسبقة من الوزارة. كما لا يُسمح إدخال هواتف أو حواسيب محمولة إلى غرفة الامتحان. استعمال مواد مساعدة غير مسموح بها يؤدي إلى إلغاء الامتحان. يجب تسليم كل مادة مساعدة لا يُسمح استعمالها للمراقب قبل بدء الامتحان. بعد الانتهاء من كتابة الامتحان، يجب تسليم الدفتر للمراقب، ومغادرة غرفة الامتحان بهدوء.

يجب المحافظة على نزاهة الامتحانات!

تعليمات للامتحان

1. يجب التأكد بأن تفاصيلك الشخصية مطبوعة على ملصقات الممتحن التي حصلت عليها، وبأن تفاصيل نموذج الامتحان المعد لك مطبوعة على ملصقات نموذج الامتحان التي حصلت عليها.
2. في حال عدم حصولك على ملصقة، يجب ملء التفاصيل في المكان المعد لملصقة الممتحن، بخط يد.
3. لا يُسمح الكتابة في هوامش الدفتر (في المنطقة المخططة)، لأنه لن يتم مسح ضوئي لهذه المنطقة. يُسمح الكتابة على جهتي الصفحة في دفتر الامتحان.
4. للمسودة يمكن استعمال صفحات من دفتر الامتحان فقط. يُمنع نزع أو إضافة صفحات. الدفتر الذي يُسلم وهو غير كامل سيثير الشك بعدم الالتزام بنزاهة الامتحانات.
5. لا يُسمح كتابة الاسم داخل الدفتر، لأن الامتحان يُفحص بدون ذكر اسم.
6. لا يُسمح إضافة أو تغيير أية تفاصيل في الملصقات، وذلك لمنع عوائق في تشخيص الدفتر وفي تسجيل العلامات.

نتمنى لك النجاح!

עברית לבתי ספר דרוזיים

על פי תכנית הרפורמה ללמידה משמעותית

הוראות לנבחן

- א. משך הבחינה: שלוש שעות.
- ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה שלושה פרקים:
- פרק ראשון – הבעה והבנת הנקרא**
- חלק א – הבעה – 15 נקודות
- חלק ב – הבנת הנקרא – 25 נקודות
- פרק שני – דקדוק**
- חלק א – הפועל – 8 נקודות
- חלק ב – שם העצם – 2 נקודות
- חלק ג – תורת ההגה – 4 נקודות
- חלק ד – תקינות – 5 נקודות
- חלק ה – תחביר ושחבור – 6 נקודות
- פרק שלישי – תנ"ך ושירה**
- חלק א – תנ"ך – 15 נקודות
- חלק ב – שירה – 20 נקודות
- סה"כ – 100 נקודות
- ג. חומר עזר מותר בשימוש: אין.
- ד. **הוראות מיוחדות:** (1) יש לענות על כל השאלות בגוף השאלון, לפי ההוראות.
(2) עמודי הטיוטה בסוף השאלון נועדו לשאלון כולו.
(3) אין להשתמש במילון.

הערה: בקטע מן התנ"ך בא השם המפורש בצורת ה'.

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

ב ה צ ל ח ה !

/המשך מעבר לדף/

פרק ראשון: הבעה והבנת הנקרא (40 נקודות)

חלק א — הבעה (15 נקודות)

כתוב חיבור על אחד מן הנושאים 1-3.

1. קניות ברשת האינטרנט

יותר ויותר אנשים בישראל ובעולם בוחרים לקנות באמצעות האינטרנט באתרים מקוונים, ולא בקניונים או בחנויות שבעיר.

כתוב חיבור. בחיבורך כתוב מה יכולות להיות ההשפעות של קנייה באמצעות האינטרנט על הקניונים והחנויות בערים. נמק את דבריך והדגם אותם.

2. הנגשת מקומות ציבוריים

במדינות רבות בעולם הכירו בחשיבות של הנגשת מקומות ציבוריים לאנשים בעלי מוגבלות פיזית: הוספת רצפה משופעת המאפשרת גישה לנכים בכיסאות גלגלים או התקנת מתקנים מיוחדים שבאמצעותם מקום נהפך לנגיש, כמו מעלית לכיסאות גלגלים. כתוב חיבור. בחיבורך הסבר את החשיבות של הנגשת מקומות ציבוריים לנכים, והצע דרכים להגביר את מודעות הציבור לחשיבות הנגשת מקומות אלה לנכים.

3. פסולת שאינה מתכלה

למלחמה בפסולת שאינה מתכלה יש חשיבות לאדם ולסביבה. אולם יש מדינות שבהן עדיין אין פתרון לבעיה זו.

כתוב חיבור. בחיבורך הסבר את החשיבות במציאת פתרונות לבעיה של פסולת שאינה מתכלה, והצע דרכים לצמצום השלכת פסולת כזאת. הסבר את הצעותיך והדגם אותן.

/המשך בעמוד 3/

(תוכל להשתמש בעמודים 20-21 לטיוטה לחיבורך.)

1. קניות ברשת האינטרנט

2. הנגשת מקומות ציבוריים

3. פסולת שאינה מתכלה

This image shows a blank sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

لا تكتب في هذه المنطقة

לא לכתוב באזור זה

המשך

[illegible]

לא לכתוב באזור זה:

لا تكتب في هذه المنطقة

חלק ב — הבנת הנקרא (25 נקודות)

ענה על שאלה 4.

4. קרא את קטע א שלפניך, וענה על השאלות שאחריו.

קטע א:

בין שפה מדוברת לכתובה

שנים רבות נחשבה הערבית הספרותית — ה"פוסחא" — לשפה גבוהה ויוקרתית בקרב דוברי הערבית, בעיקר מפני שמקורותיה הם שפת הקוראן ולשון השירה הערבית הקדומה. בערבית המדוברת — ה"עאמיה" — ראו דוברי הערבית שפה משובשת ונחותה.

5 במאה ה-20 החל מעמדה של הפוסחא להתערער: בעקבות מהפכת הקצינים החופשיים במצרים ביולי 1952 התרחשה גם מהפכה בחברה ובתרבות. אחד ממאפייני המהפכה בתרבות היה שסופרים מצרים נאבקו לשלב יותר ויותר את העאמייה ביצירות שלהם. בעולם הספרות במצרים הבינו את מה שבתאטרון ובקולנוע הבינו שנים רבות קודם לכן: אם רוצים להגיע אל ההמונים, ולא רק אל קבוצה קטנה של אנשים אינטלקטואלים, צריך לכתוב בשפה המובנת לציבור הרחב. 10 חדירת העאמייה לספרות המצרית השפיעה על לשון הספרות בעולם הערבי. עם זאת בתחומים רבים שמרה הפוסחא על מעמדה הרם, והמאבק שהתחולל בתחום הספרות עבר גם לתחום ההוראה. מורים ומחנכים בבתי ספר בארץ, ששפת ההוראה בהם היא ערבית, מתלבטים: באיזו שפה ערבית צריך ללמד — בפוסחא או בעאמייה? 15

המצב בבתי הספר בארץ, ששפת הלימוד בהם ערבית, הוא מצב של דיגלוסיה, כלומר כפילות לשון: מצב לשוני-חברתי שבו דוברים משתמשים בריבון בשתי שפות שיש ביניהן הבדלים רבים, כמו העאמייה והפוסחא.

המצב הזה של כפילות לשון גורם לקשיים בתחום הוראת השפה. למשל כאשר ילד דובר עאמייה מגיע לגיל בית ספר הוא צריך ללמוד ערבית ספרותית, שהיא שפה חדשה עבורו. אמנם יש לה קשר לשפה המדוברת, אך היא שונה ממנה במידה ניכרת: כללי הדקדוק של הפוסחא שונים מן הכללים שחלים על העאמייה, ואוצר המילים שלה שונה מאוצר המילים של השפה המדוברת. אמנם יש מילים רבות המשותפות לשתי השפות, אך לכל שפה אוצר מילים משלה, והוא גדול ומהותי. אפילו ביטויים פשוטים, כמו "אני רוצה", נאמרים בכל אחת משתי השפות האלה במילים אחרות. 25

מומחים מתלבטים כיצד יש לפתור את הקשיים בלימוד השפה הספרותית בבית הספר. אחד מהם הציע לחקור את השפה המדוברת — להתבונן בשפה זו, ללמוד את הכללים ואת החוקיות שלה ולנסח כללים משותפים לה ולשפה הספרותית. הכללים המשותפים יסייעו לתלמידים ללמוד את השפה הספרותית.

(שים לב: המשך הקטע בעמוד הבא.)

/המשך בעמוד 6/

- 30 מומחה אחר טוען שצריך לקרב את השפה הספרותית לשפה המדוברת, שהיא לשון טבעית, לשון החיים, ולשנות את הכללים של השפה הספרותית שיהיו פשוטים יותר ונגישים לתלמידים. לדבריו, ככל שיקטן הפער בין השפות, כך ירכשו התלמידים את השפה הספרותית בקלות רבה יותר. הוא גם מזהיר שאם יתרחב הפער בין השפות, תכבוש השפה המדוברת בהדרגה ובהתמדה את רוב מחוזותיה
- 35 של הלשון הספרותית — ההוראה, הכתיבה והתקשורת.

(מעובד על פי היזמה למחקר יישומי בחינוך, "בין הלשון המדוברת ללשון הכתובה במצב של דיגלוסיה", האקדמיה הלאומית למדעים, 2008; ועל פי ביזאוי, א', ש', "מדוברת או ספרותית: העולם הערבי נתון בקונפליקט השפה", **הארץ**, אוחזרו ב־11/12/2016)

ענה על סעיפים א-ד (מספר הנקודות לכל סעיף רשום בסופו).

שים לב: העתקה מן הקטע של משפטים מיותרים תגרום להפחתת נקודות.

- א. (1) על פי הקטע, מה היה מעמדה של הערבית הספרותית, ומה היה מעמדה של הערבית המדוברת עד המאה ה־20? (2 נקודות)

- (2) על פי הקטע, הסבר את התרומה של מהפכת הקצינים החופשיים למעמדה של השפה הערבית המדוברת. (3 נקודות)

- ב. (1) על פי הקטע, הסבר מדוע בבתי הספר בארץ, ששפת הלימוד בהם ערבית, יש מצב של דיגלוסיה. (2 נקודות)

- (2) קרא את המשפט שלפניך, והקף את ההשלמה הנכונה. (2 נקודות)
- על פי הקטע, מצב של דיגלוסיה בבתי הספר גורם לקשיים ברכישת קריאה וכתיבה —
- כי הפוסחא נחשבת לגבוהה ויוקרתית.
 - כי בבתי הספר, ששפת הלימוד בהם היא ערבית, יש מצב של כפילות לשון.
 - כי המאבק בין הפוסחא לעאמייה עבר לתחום ההוראה.
 - כי לפוסחא ולעאמייה כללי דקדוק ואוצר מילים השונים אלה מאלה.

/המשך בעמוד 7/

- ג. (1) בשורות 26-29 מוצע פתרון לקשיים שמצב הדיגלוסיה גורם. כתוב במילים שלך מהו פתרון זה. (2 נקודות)

- א. (2) על פי שורות 30-35, מהו הפתרון שמציע המומחה לקשיים שמצב הדיגלוסיה גורם? (2 נקודות)

- ב. קרא את המשפט שלפניך, והקף את ההשלמה הנכונה, על פי הקטע. (2 נקודות)
- הטענה המשתמעת מדברי המומחה בשורות 30-35 היא —
- שהשפה המדוברת נשארה שפה משובשת.
 - שהשפה המדוברת צריכה להיות נגישה למורים כדי שיוכלו ללמד בה.
 - שצריך לשמור על השפה הספרותית מפני השתלטות השפה המדוברת.
 - שהשפה הספרותית מסוכנת.

(שים לב: המשך סעיף ג בעמוד הבא.)

(3) קרא את קטעים ב-ג שלפניך, וענה על השאלה שאחריהם.

קטע ב:

במשך מאות שנים הייתה שפת המלומדים במערב אירופה — הלטינית — שפת הכתיבה המקובלת שם, אף שהשפות הדבורות בארצות מערב אירופה באותה עת היו אחרות: צרפתית, איטלקית, ספרדית, פורטוגזית ועוד. באמצע המאה ה־15 הומצא הדפוס המודרני. המצאה זו אפשרה לציבור הרחב להדפיס טקסטים בשפות הדבורות. בעקבות זאת חלה עלייה ניכרת ביכולות של דוברי שפות אלה לקרוא ולכתוב בשפתם, וחלה ירידה בשימוש בלטינית.

קטע ג:

בעשר השנים האחרונות חל שינוי טכנולוגי: יותר ויותר אנשים, בעיקר צעירים, כותבים הודעות אלקטרוניות במחשב ובטלפון. הם כותבים את הודעותיהם בעיקר בשפה המדוברת.

מה, לדעתך, יכולה להיות השפעת השינוי הטכנולוגי המוזכר בקטע ג על השימוש בשפה הערבית הספרותית? נמק את תשובתך על פי קטע ב. (5 נקודות)

ד. לפניך שני משפטים:

- I. הערבית הספרותית נחשבה בארצות ערב לשפה גבוהה ויוקרתית.
- II. הערבית המדוברת נחשבה למשובשת ונחותה.

(1) כתוב את שני המשפטים במשפט אחד: הוסף ביניהם מילת קישור מתאימה שאינה וי"ו החיבור (תוכל להתבסס על המידע שבקטע א). (3 נקודות)

(2) נמק את בחירתך במילת הקישור, על פי תוכן המשפטים. (2 נקודות)

/המשך בעמוד 9/

פרק שני: דקדוק (25 נקודות)

חלק א — הפועל (8 נקודות)

ענה על שאלה 5. (לסעיפים (1)-(2) — חצי נקודה; ולסעיף (3) נקודה אחת)

5. לפניך ארבעה משפטים א-ד. בכל משפט יש פועל מודגש, ואליו מכוונים שלושה סעיפים

(1)-(3). כתוב בשורה הריקה בכל סעיף את התשובה, על פי ההוראות.

פעלים בבניינים פֻעַל, פֻּעַל, הִפְעֵל כתוב בכתוב מלא: פיעל, פועל, הופעל; וגם פעלים בבניין נפעל בעתיד, בציווי ובצורת שם הפועל כתוב בכתוב מלא, לדוגמה: תיכנס, היכנס, להיכנס.

שים לב לזמן בכל אחד מן המשפטים בסעיף (3).

א. שינויים אלה הִשְׁפִּיעוּ מאוד על התרבות בעולם הערבי.

- (1) הַשּׁוֹרֵשׁ של הפועל הִשְׁפִּיעוּ הוא _____.
- (2) הַבְּנִיין של הפועל הִשְׁפִּיעוּ הוא _____.
- (3) השלם פועל אחר מאותו השורש בבניין הוֹפַעַל, על פי המשפט שלפניך.

המטבח הישראלי _____ ממאכלים של עדות רבות.

ב. מצב של כפילות לשון מִקְשָׁה על התלמידים.

- (1) הַשּׁוֹרֵשׁ של הפועל מִקְשָׁה הוא _____.
- (2) הַבְּנִיין של הפועל מִקְשָׁה הוא _____.
- (3) השלם פועל אחר מאותו השורש בבניין הַתְּפַעֵל, על פי המשפט שלפניך.

בשבוע שעבר נערך מבחן. התלמידים _____ לענות על השאלות שהיו בו.

ג. מומחים מתלבטים כיצד להתמודד עם המצב ש נוֹצָר.

- (1) הַשּׁוֹרֵשׁ של הפועל נוֹצָר הוא _____.
- (2) הַבְּנִיין של הפועל נוֹצָר הוא _____.
- (3) השלם פועל אחר מאותו השורש בבניין פֻּעַל (קל), על פי המשפט שלפניך.

האמנית הבטיחה שמחר היא _____ פסל חדש.

ד. באמצע המאה ה־15 הִמְצָא הדפוס המודרני.

- (1) הַשּׁוֹרֵשׁ של הפועל הִמְצָא הוא _____.
- (2) הַבְּנִיין של הפועל הִמְצָא הוא _____.
- (3) השלם פועל אחר מאותו השורש בבניין נִפְעַל, על פי המשפט שלפניך.

המפתחות שלי אבדו, אני מקווה שהם _____ בקרוב.

חלק ב — שם העצם (2 נקודות)

ענה על שאלה 6.

6. לפניך ארבע מילים.

אֲדָמָת: _____ גִּנָּן: _____
מִסְמָר: _____ אֲכִיל: _____

כתוב ליד כל מילה את משמעות המשקל שלה.

חלק ג — תורת ההגה (4 נקודות)

ענה על שאלה 7.

7. לפניך ארבע שאלות, א-ד. בכל אחת מן השאלות הקף את התשובה הנכונה.

- א. באיזו מילה שני השוואים הם נחים? (נקודה אחת)
(1) הַשְׁתַּמְשֶׁתֶם (2) תִּשְׁמְרִי (3) הִתְחַדְּשִׁית (4) מְקַשְׁטוֹת
- ב. באיזו מילה צריך להוסיף מפיך? (נקודה אחת)
(1) חוֹבָה (2) גִּבָּה (3) יִלְדִּיָּה (4) הַבִּיתָה
- ג. באיזו מילה חל תשלום דגש? (נקודה אחת)
(1) מְנַהֵל (2) מְכַבֵּד (3) מוֹעִיל (4) מוֹזֶהֶם
- ד. באיזו מילה הדגש הוא דגש קל? (נקודה אחת)
(1) חִפְּשָׁה (2) יִכְנָסוּ (3) הִרְגִּישׁ (4) הִבִּיט

חלק ד — תקינות (5 נקודות)

ענה על שאלה 8.

8. לפניך חמישה משפטים, א-ה, ובכל אחד מהם שתי מילים (או צירופים) מנוקדות,

אך רק אחת מהן נכונה בהגייתה או בהקשר שלה במשפט.

בכל משפט הקף את המילה (או הצירוף) הנכונה.

- א. הקירות בבית לְבָנִים / לְבָנוֹת.
- ב. חֲדָר הָאֻמְבָּטִיָּה / הַחֲדָר הָאֻמְבָּטִיָּה בביתנו שופץ.
- ג. הוועידה תתכנס ב שְׂבִיעִי / שְׂבַעַה בחודש הבא.
- ד. הירקות עולים השנה פי שְׁלוּשׁ / שְׁלוּשָׁה מבשנה שעברה.
- ה. אני אֶגִּישׁ / יִגִּישׁ את העבודה בשבוע הבא.

חלק ה – תחביר ושחבור (6 נקודות)

ענה על שתי השאלות 9-10.

9. לפניך ארבעה משפטים (1)-(4). קרא אותם, וענה על שני הסעיפים א-ב שאחריהם (מספר הנקודות לכל סעיף רשום בסופו).

(1) מעמד הערבית הספרותית היה זמן רב מעמד של יוקרה.

סוג המשפט: _____

(2) במאה ה-20 מעמדה של הפוסחא החל להתערער, ומעמדה של העאמייה השתפר מאוד.

סוג המשפט: _____

(3) אם אנחנו רוצים להגיע אל ההמונים, אנחנו צריכים לכתוב בשפה המובנת לציבור הרחב.

סוג המשפט: _____

(4) עד שנת 1100 בערך שפת הכתיבה המקובלת במערב אירופה הייתה לטינית, אף שהשפות הדבורות בארצות מערב אירופה באותה עת היו אחרות.

סוג המשפט: _____

א. כתוב בשורה הריקה מתחת לכל משפט מה סוג התחבירי של המשפט. (2 נקודות)

ב. לפניך ארבע המילים שסומנו בקו במשפטים. כתוב את התפקיד התחבירי של כל אחת מהן. (2 נקודות)

משפט (1) – מעמד: _____

משפט (2) – מעמדה: _____

משפט (3) – הרחב: _____

משפט (4) – מערב: _____

10. לפניך צירוף מילים:

הקבוצה הקטנה של האנשים האינטלקטואלים

א. כתוב את הצירוף במבנה של משפט שמני. (נקודה אחת)

ב. כתוב את המשפט השמני (שכתבת בסעיף א) בצורת השלילה. (נקודה אחת)

פרק שלישי: תנ"ך ושירה (35 נקודות)

חלק א — תנ"ך (15 נקודות)

ענה על שאלה 11.

11. קרא את הקטע מדברים, פרק ה', וענה על סעיפים א-ג שאחוריו.

פסוקים ו'-ח

- אֲנִי ה' אֱלֹהֶיךָ
 אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם מִבֵּית עֲבָדִים: לֹא־יְהִיֶּה לְךָ
 אֱלֹהִים אֲחֵרִים עַל־פָּנַי: לֹא־תַעֲשֶׂה לְךָ פֶסֶל כָּל־תְּמוּנָה
 אֲשֶׁר בַּשָּׁמַיִם מִמַּעַל וְאֲשֶׁר בָּאֶרֶץ מִתַּחַת וְאֲשֶׁר בַּמַּיִם
 מִתַּחַת לָאֲדָמָה: לֹא־תִשְׁתַּחֲוֶה לָהֶם וְלֹא תַעֲבֹדֵם כִּי אֲנִי ה'
 אֱלֹהֶיךָ אֵל קַנָּא פֶקֶד עֵינָי אֲבוֹת עַל־בָּנִים וְעַל־שְׁלֵשִׁים
 וְעַל־דְּבָעִים לְשֹׂנְאָי: וַעֲשֵׂה חֶסֶד לְאֵלֶּפֶים לְאַהֲבִי וּלְשֹׂמְרֵי
 מִצְוֹתַי: לֹא תִשָּׂא אֶת־שֵׁם ה' אֱלֹהֶיךָ לְשׁוֹאֵא בִּי לֹא
 יִנָּקֶה ה' אֶת־אִשְׁרֵי־יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר־שָׂמוּ לְשׁוֹאֵא: שְׁמוֹ
 אֶת־יוֹם הַשַּׁבָּת לְקֹדֶשׁ כַּאֲשֶׁר צִוָּךְ ה' אֱלֹהֶיךָ: שֵׁשֶׁת יָמִים
 תַּעֲבֹד וְעָשִׂיתָ כָּל־מְלָאכְתְּךָ: וְיוֹם הַשְּׁבִיעִי שַׁבָּת ל' ה'
 אֱלֹהֶיךָ לֹא־תַעֲשֶׂה כָּל־מְלָאכָה אַתָּה וּבִנְךָ וּבִתְּךָ וְעַבְדְּךָ
 וַאֲמָתְךָ וְשׁוֹרְךָ וַחֲמֹרְךָ וְכָל־בְּהֶמְתְּךָ וְגֵרְךָ אֲשֶׁר בִּשְׁעָרֶיךָ לְמַעַן
 יָנוּחַ עַבְדְּךָ וַאֲמָתְךָ כַּמּוֹךְ: וְזָכַרְתָּ כִּי עַבְדְּהָיִיתָ בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם
 וַיֹּצִאֲךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ מִמִּצְרַיִם בְּיָד חֲזָקָה וּבְזֶרַע נְטוּיָה עַל־כֵּן צִוָּךְ
 ה' אֱלֹהֶיךָ לַעֲשׂוֹת אֶת־יוֹם הַשַּׁבָּת: כִּכֹּד
 אֶת־אֲבִיךָ וְאֶת־אִמְךָ כַּאֲשֶׁר צִוָּךְ ה' אֱלֹהֶיךָ לְמַעַן יֵאָרִיכוּ
 יָמֶיךָ וְלְמַעַן יֵיטֵב לְךָ עַל הָאֲדָמָה אֲשֶׁר־ה' אֱלֹהֶיךָ נָתַן
 לְךָ: לֹא תִרְעָח וְלֹא תִגְנֹב
 תַּעֲנֶה בְרַעַךְ עַד שׂוֹא:
 תַּחֲמוֹד אִשֶּׁת רֵעֶךָ
 תִּתְאָוֶה בֵּית רֵעֶךָ שִׂדְהוֹ וְעַבְדּוֹ וַאֲמָתוֹ שׁוֹר וַחֲמֹרוֹ וְכָל אֲשֶׁר
 לְרֵעֶךָ:

א. (1) עשרת הדיברות עוסקים במצוות ובאיסורים הקשורים למחשבה, לדיבור ולמעשה.

ציין דיבר אחד העוסק באיסור דיבור, דיבר אחד העוסק באיסור מעשה ודיבר אחד העוסק באיסור מחשבה. (3 נקודות)

דיבר העוסק באיסור דיבור: _____

דיבר העוסק באיסור מעשה: _____

דיבר העוסק באיסור מחשבה: _____

(2) מה הן התכונות של אלוהים המוזכרות בפסוקים ט'-י? העתק אותן, והסבר אותן בלשונך. (3 נקודות)

ב. בפסוקים י"ב-ט"ו אלוהים מצווה לקדש את השבת ומפרט את הסיבות הערכיות לכך. על פי פסוקים אלה, הסבר את הסיבות לקידוש השבת ולשמירתה. (4 נקודות)

ג. הדיבר השלישי, שבפסוק י"א, הוא המשך של הדיברות שלפניו, והוא גם שונה מהם. הסבר קביעה זו על פי פסוקים ו'-י"א. (5 נקודות)

חלק ב — שירה (20 נקודות)

ענה על אחת מן השאלות 12 או 13.

לפניך ארבעה שירים.

קרא את שני השירים שלמדת, וענה על אחת מן השאלות שאחריהם: 12 או 13.

לתמונת אָמָא / לאה גולדברג

בית 1 תמונתך כה שלֵוה. את אֶחָת:

קֶצֶת גָּאָה וּנְבוּכָה עַל שְׁאֵת — אִמִּי.

מְלוֹה בְּדַמְעָה וּבְחִיּוֹךְ מוֹתֶרֶת

וּמַעוֹלָם אֵינָךְ שׁוֹאֵלֶת: „מִי?”

בית 2 לֹא תִמְהָתִי, לֹא רָגַזְתִּי, עֵת בָּאתִי אֵלֶיךָ

מִדֵּי יוֹם בְּיוֹמוֹ וְאִמְרָתִי: „תִּנִּי!”

אֶת הַכֹּל הִבֵּאת לִי בְּמוֹ יָדֶיךָ

רַק מִפְּנֵי שְׁאֵנִי — אֲנִי.

בית 3 וְיֹתֵר מִמֶּנִּי אֶת הַיּוֹם זֹכֶרֶת

אֶת יְגוֹן־יְלָדוֹתִי, וְנִפְשֶׁךָ כְּבֶר פְּתָרָה:

עֵת תָּבוֹא אֵלֶיךָ הַבַּת הַבּוֹגֶרֶת,

הִיא תִּבְיָא אֶת יָאוֹשׁ תּוֹגֶתָה שֶׁבָּגְרָה.

בית 4 כֵּן. אָבוֹא רְצוּצָה וְלֹא אֶשְׁאַל לְשְׁלוֹמֶךָ.

לֹא אֲבַכָּה בְּחִיקָךְ, לֹא אֶלְחָשׁ: „אִמִּי!”

אֶת תְּדַעִי:

זֶה שֶׁעֲזַבְנִי הָיָה לִי יָקָר מִמֶּךָ

וְלֹא תִשְׁאַלֵּינִי: „מִי?”

(שים לב: עוד שירים בעמוד הבא.)

רגע אחד / נתן זך

בית 1 רגע אחד שקט בבקשה. אנא. אני
 לא יכלתי לדעת. אינני מאשים
 אותך לומר דבר מה. הוא הלך
 ועבר על פני. יכלתי לגעת בשולי
 אדרכתו. לא נגעתי. מי יכול היה
 לדעת מה שלא ידעתי.

בית 2 החול דבק בבגדי. בזקנו
 הסתבכו ורדים. כנראה לך
 לילה קדם בתוך. מי יכול היה
 לדעת שבעוד לילה יהיה
 ריק כמו צפור, קשה כמו אבן.

מלון הורני: אמי / יהודה עמיחי

אמי היתה נביאה ולא ידעה.
 לא כמו מרים הנביאה הרוקדת בתפיש ובמצלתיים,
 ולא כמו דבורה שישבה תחת התמר ושפטה את העם,
 ולא כמו חלדה הנביאה המנבאה עתידות,
 אלא נביאה פרטית שלי שקטה ועקשנית,
 ואני חייב לקיים את הכל וזמן חיי עובר.
 אמי היתה נביאה כשאמרה לי את דברי היום-יום,
 פסוקים לשמוש חד-פעמי: אתה תצטער,
 זה יעייף אותך, זה יעשה לך טוב, אתה תרגיש
 כמו אדם חדש, אתה תאהב את זה, אתה
 לא תוכל, אתה לא תאהב את זה,
 אתה לא תצליח לסגר את זה, ידעתי שלא תזכר,
 שלא תשפח, תתן, תקח, תנוח, אתה יכול, אתה יכול.
 וכשאמי מתה הצטרפו כל הנבואות הקטנות
 לנבואה גדולה אשר תגיע עדי נבואת אחרית הימים.

(שים לב: השיר האחרון בעמוד הבא.)

מלון הורי: אבי / יהודה עמיחי

אבי היה אלהים ולא ידע. הוא נתן לי
את עשרת הדברות לא ברעם ולא בזעם, לא באש ולא בענן
אלא ברפות ובאהבה. והוסיף לטופים והוסיף מלים טובות,
והוסיף "אנא" והוסיף "בבקשה". וזמר זכור ושמור
בנגון אחד והתחנן ובכה בשקט בין דבר לדבר,
לא תשא שם אלהיך לשוא, לא תשא, לא לשוא,
אנא, אל תענה ברעך עד שקר. וחבק אותי חזק ולחש באזני,
לא תגנב, לא תנאף, לא תרצח. ושם את כפות ידיו הפתוחות
על ראשי בברכת יום כפור. כבד, אהב, למען יאריכון ימיו
על פני האדמה. וקול אבי לבן כמו שער ראשו.
אחר כך הפנה את פניו אלי בפעם האחרונה
כמו ביום שבו מת בזרועותי ואמר: אני רוצה להוסיף
שנים לעשרת הדברות:
הדבר האחד-עשר, "לא תשתנה"
והדבר השנים-עשר, "השתנה, תשתנה"
כך אמר אבי ופנה ממני והלך
ונעלם במרחקיו המוזרים.

(שים לב: שאלה 12 בעמוד הבא.)

/המשך בעמוד 17/

שני השירים שבחרתי הם:

 (1)

_____ (2)

הסבר כיצד מאפיינים אלה באים לידי ביטוי בשירים שבחרת.

(10 נקודות)

[illegible]

/המשך בעמוד 18/

لا تكتب في هذه المنطقة

לא לכתוב באזור זה

כותרת השיר

ציור לשון מרכזי

יסוד מבני בולט

השיר שבחרתי: _

/המשך בעמוד 19/

שים לב: תוכל לענות על שאלה 13 במקום על שאלה 12.

13. השירים האלה עוסקים ביחסים שבין הורים לילדיהם.
תאר כיצד מערכת יחסים זו באה לידי ביטוי באתר מן השירים שלמדת.

השיר שבחרתי: _

This image shows a blank sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

בהצלחה!

זכות היוצרים שמורה למדינת ישראל
אין להעתיק או לפרסם אלא ברשות משרד החינוך

/בהמשך עמודי טיוטה/

لا تكتب في هذه المنطقة

לא לכתוב באזור זה

לא לכתוב באזור זה

لا تكتب في هذه المنطقة

[illegible]

לא לכתוב באזור זה

מדבקת משגיח

ملصقة مراقب

"אתך בכל מקום, גם בבגרות.

בהצלחה, מועצת התלמידים והנוער הארצית"

"معك في كل مكان، وفي البحרות أيضًا.

بالتجّاح، مجلس الطّلاب والشّبيبة القطريّ"